

NORGES HØYESTERETT

Den 17. juli 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Normann og Bergsjø i

HR-2018-1404-U, (sak nr. 18-106177STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A

(advokat Espen Rekkedal)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) A er enke etter at hennes mann døde 2. november 2017 som følge av at han ble påkjørt som fotgjenger. Saken er under etterforskning, og politiet har utarbeidet en rapport om ulykken, samt hatt møte med A hvor rapporten ble gjennomgått. Politiet har – etter det som er opplyst for Høyesteretts ankeutvalg – informert A om at det ikke foretas etterforskning opp mot spørsmålet om sjåføren handlet grovt uaktsomt i relasjon til skadeserstatningsloven § 3-5. A har bedt om slik etterforskning, men politiet har informert henne om at slik anmodning kan fremsettes gjennom hennes advokat.
- (2) Advokat Espen Rekkedal har på vegne av A søkt om å bli oppnevnt som bistandsadvokat i medhold av straffeprosessloven § 107 a andre ledd andre punktum.
- (3) Ved Søre Sunnmøre tingretts beslutning 2. mai 2018 ble søknaden avslått, under henvisning til at denne bildrapssaken ikke skiller seg fra andre bildrapssaker med den følge at vilkåret om "særlige forhold" i straffeprosessloven § 107 a andre ledd andre punktum ikke er oppfylt.
- (4) A anket beslutningen. Frostating lagmannsrett avsa 29. mai 2018 kjennelse med slik slutning:
"Anken forkastes."
- (5) Lagmannsretten viste – i likhet med tingretten – til at straffeprosessloven § 107 a andre ledd andre punktum krever at saken må skille seg fra andre lignende straffesaker for at vilkåret "særlige forhold" skal være oppfylt og kom til at dette ikke var tilfellet.

- (6) A har anket over lovtolkningen og saksbehandlingen. Når det gjelder saksbehandlingen, gjør hun gjeldende at lagmannsretten ikke har foretatt den vurdering som forarbeidene til straffeprosessloven § 107 a andre ledd andre punktum gir anvisning på. Begrunnelsen er mangelfull fordi det ikke er mulig å vite om lagmannsretten har bygget på riktig lovtolkning. Når det gjelder lovanvendelsen gjør hun gjeldende at lagmannsrettens krav om at saken må skille seg fra lignende straffesaker, ikke er riktig tolkning av bestemmelsen – det er ikke kun i særskilte bildrapssaker at bistandsadvokat kan oppnevnes.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens lovtolkning og saksbehandling som utvalget kan prøve, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd nr. 2 og nr. 3.
- (8) Straffeprosessloven § 107 a andre ledd andre punktum lyder:
- "I andre tilfeller der noen er død som følge av en straffbar handling, kan bistandsadvokat oppnevnes for etterlatte når særlige forhold tilsier at det er behov for det."**
- (9) Lagmannsretten har tatt utgangspunkt i bestemmelsens forarbeider. I Ot.prp. nr. 11 (2007–2008) heter det på side 113:
- "I vurderingen av om "særlige forhold tilsier at det er behov for" advokat, bør det legges vekt på blant annet sakens art og alvor, forholdet mellom den avdøde og de etterlatte og om det er behov for den bistand og de særlige prosessuelle rettighetene som oppnevning av bistandsadvokat fører med seg. Meningen er å gi etterlatte rett til bistandsadvokat i flere saker enn i dag. Særlig i saker om forsettlig drap mener departementet at det gjennomgående vil være grunn til å oppnevne advokat for de etterlatte."**
- (10) I kjennelsen heter det videre:
- "For at det skal foreligge 'særlige forhold' for oppnevning av bistandsadvokat mener lagmannsretten i likhet med tingretten at det må være forhold ved denne saken som skiller seg fra andre lignende straffesaker.**
- ...
- Lagmannsretten kan videre ikke se at det er andre forhold av betydning som tilsier at denne saken skiller seg fra andre straffesaker av samme art."**
- (11) Lagmannsretten bygger her på en uriktig tolking av straffeprosessloven § 107 a andre ledd andre punktum. Det fremgår av lovens forarbeider at det ved avgjørelsen av om bistandsadvokat skal oppnevnes, blant annet skal legges vekt på sakens art. Dette innebærer prinsipielt sett at oppnevning av bistandsadvokat i enkelte typer saker kan bli hovedregelen snarere enn unntaket. Vurderingen kan dermed ikke ta utgangspunkt i om den aktuelle saken "skiller seg fra andre lignende straffesaker" eller "andre straffesaker av samme art".
- (12) Spørsmålet om oppnevning av bistandsadvokat avgjøres etter den brede vurdering som det gis anvisning på i Ot.prp. nr. 11 (2007–2008) side 113. Lagmannsrettens uriktige lovtolkning har ført til at det ikke er foretatt en slik bred vurdering, og lagmannsrettens kjennelse må da oppheves.
- (13) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: